

**AYAKKABICILIK SEKTÖRÜ
EĞİTİM İHTİYACI BELİRLENMESİ
VE
SEKTÖR RAPORU
ÇALIŞMASI
2010**

Hazırlayan :Cenk KADEŞ

İç Ticaret Müdürlüğü

SEKTÖRÜN GENEL GÖRÜNÜMÜ

Ülkemizde ayakkabı üretiminde geleneksel ve enjeksiyon yöntemi olmak üzere iki yöntem kullanılmakta olup, daha çok geleneksel yöntem tercih edilmektedir. Bu yöntemde saya ve taban ayrı aşamalarda üretilerek birbirlerine yapıştırma veya yapıştırma/dikme veya enjeksiyon yöntemlerinden biriyle monte edilmektedir. Adana ilinde de her iki yöntemde imalat yapılmaktadır.*(kaynak:İGEME sektör raporu)*

İhracat Geliştirme Etüt Merkezi (İGEME) ayakkabıcılık sektör raporuna göre sektörde 300.000 kişinin çalıştığı, bunun 20 000 kişilik grubunun sanayileşmiş, kalan 280 000 kişilik grubun ise sanayileşmemiş işletmelerde istihdam edildiği varsayılmaktadır. Sektördeki işletmelerin çoğunluğu İstanbul ve İzmir’de yoğunlaşmıştır. Üretici işletmelerin yaklaşık % 50’si İstanbul’da faaliyet göstermektedir. İzmir, Konya, Bursa, Ankara, Gaziantep, Manisa, Denizli Adana, Malatya, Çorum(İskilip) ayakkabı üretiminin yapıldığı diğer önemli şehirlerdir.

2002 Genel Sanayi Sayımına göre ayakkabı ve terlik imalatı sektöründe işyeri sayısı 4753, çalışan sayısı ise 26 954 kişi olarak gözükmektedir.

Son beş yılın ayakkabıcılık dış ticaret verilerine bakıldığında da ise;

Ayakkabı sektörünün dış ticaretinde ithalat yönünde bir ağırlık görülmektedir. İhracatın en fazla artış gösterdiği yıl ise %34 artış oranı ile 2007 yılıdır. İthalat ise son beş yıllık dönemde en fazla artışı 2006 yılında %19 artış ile gerçekleştirmiştir. Dış ticaret açığı ise 2009 yılına kadar sürekli açılmış 2009 yılında ise ihracatta %-13 ithalatta da %-20 azalış etkisiyle dış ticaret açığı bir miktar azalış göstermiştir. Bunda özellikle dünya geneline sarsan ekonomik krizin büyük oranda etkisi olduğu düşünülmektedir.

Yıl	İhracat	İthalat	Dış Ticaret Dengesi
2005	215.792.757	412.786.280	-196.993.523
2006	237.069.400	514.969.515	-277.900.115
2007	316.739.641	569.928.759	-253.189.118
2008	344.889.810	672.917.487	-328.027.677
2009	289.626.299	538.985.507	-249.359.208

Kaynak : TÜİK

Genel olarak İthalat artışının en önemli nedeni olarak, AB ve Türkiye arasındaki Gümrük Birliği ile gümrük vergilerinin AB ülkelerine karşı sıfırlanması, üçüncü ülkelere karşı ise AB’nin ortak tarifesi (OGT)’nin adapte edilmesi nedeniyle mevcut gümrük vergilerinde %60-70’ ler oranında indirim durumunda kalınmasıdır. AB, ayakkabı üreticilerinin rekabet gücünü haksız olarak azalttığı gerekçesiyle Çin ve Vietnam’dan ithal edilen deri ayakkabılara Ekim 2006 tarihinden itibaren %16.6 ve %10 oranında anti dumping vergisi uygulamaktadır.*(kaynak:İGEME sektör raporu)*

İhracat yapılan ülkelere bakıldığında da 2009 yılında en fazla ihracat yapılan ülkenin Rusya Federasyonu olduğu ardından Irak ve Suudi Arabistan ülkelerinin sıralandığı görülmektedir. 2008 ve 2009 yılları en fazla ihracat yapılan ilk 10 ülke sıralaması incelendiğinde ise listedeki ülkelerin değişmediği yalnızca sıralamada yerlerinin değiştiği görülmüştür. Aynı şekilde bu liste son beş yıl olarak da incelenmiş yine aynı ülkelerin listede olduğu görülmüştür. İlk 10 ülkenin sektör içindeki payı de 2008 yılında % 63 iken 2009 yılında %64’ yükselmiştir.

Türkiye Ayakkabı İhracatında İlk 10 Ülke

Sıra	Ülke adı	2008	Toplam İçinde Payı %	Ülke adı	2009	Toplam İçinde Payı %
1	Rusya Federasyonu	49.242.869	14,3	Rusya Federasyonu	52.378.079	18,1
2	Romanya	25.134.483	7,3	Irak	30.912.526	10,7
3	Bulgaristan	25.053.285	7,3	Suudi Arabistan	21.621.904	7,5
4	Suudi Arabistan	21.657.154	6,3	Almanya	13.947.534	4,8
5	Irak	21.383.839	6,2	Hollanda	13.709.695	4,7
6	Hollanda	17.783.912	5,2	İngiltere	13.229.356	4,6
7	Almanya	17.660.590	5,1	Yunanistan	11.694.407	4,0
8	Yunanistan	16.267.853	4,7	Fransa	10.217.561	3,5
9	İngiltere	14.374.439	4,2	Romanya	9.580.051	3,3
10	Fransa	10.340.450	3,0	Bulgaristan	9.302.012	3,2

Kaynak : TÜİK

İthalat yapılan ülkeler incelendiğinde ise 2009 yılında Türkiye ayakkabı ithalatının %54'ünün Çin'den yapıldığı görülmektedir. 2008 yılında bu oran%50 idi. 2008-2009 yılları İlk 10 ithalatçı ülkelerinde Uzak Doğu ülkeleri ağırlıklı olduğu bunun yanında son beş yılın ilk 10 ithalatçısının da yine bu ülkelerden oluştuğu görülmüştür. Ayrıca dünya ayakkabı modasına yön veren İtalya da ayakkabı ithal ettiğimiz ülkeler arasında önemli bir paya sahiptir.

Türkiye Ayakkabı İthalatında İlk 10 Ülke

Sıra	Ülke adı	2008	Toplam İçinde Payı %	Ülke adı	2009	Toplam İçinde Payı %
1	Çin	334.182.597	49,7	Çin	288.222.562	53,5
2	İtalya	88.482.976	13,1	Vietnam	70.765.797	13,1
3	Vietnam	79.277.415	11,8	Endonezya	53.981.934	10,0
4	Endonezya	72.374.241	10,8	İtalya	53.495.905	9,9
5	Tayland	16.304.553	2,4	Hindistan	13.727.990	2,5
6	Brezilya	13.601.071	2,0	Tayland	9.681.055	1,8
7	İspanya	12.601.947	1,9	Brezilya	8.043.560	1,5
8	Hindistan	10.899.163	1,6	İspanya	7.250.382	1,3
9	Suriye	7.117.010	1,1	Portekiz	4.556.141	0,8
10	Romanya	7.028.061	1,0	Suriye	3.885.782	0,7

Kaynak : TÜİK

2002 yılında toplam ayakkabı ithalatının % 41'i AB ülkelerinden gerçekleştirirken, 2004 yılından itibaren ithalatımız uzak doğu ülkelerine yönelmiş olup; 2008 yılı itibariyle ayakkabı ithalatımızın % 75'i bu ülkelerden tedarik edilmeye başlanmıştır.

Ayakkabı ithalatı yapılan ilk 10 ülkenin toplam ayakkabı ithalatındaki payı ise %95'tir.

Dünya genelinde ayakkabı sektörüne bakıldığında ise Çin, Hindistan, Brezilya, Endonezya, İtalya, Meksika, Vietnam, Tayland, Pakistan ve İspanya'dan oluşan 10 ülkenin üretimleri toplamı, dünya üretiminin %83 gibi büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Dolayısıyla, bu 10 ülke halen dünya ayakkabı sanayini yönlendiren önemli oyuncularlardır. Yüksek iş gücü maliyeti nedeniyle Avrupa ülkelerinde ayakkabı sanayi hızla küçülmekte olup; dünya ayakkabı üretimi içindeki payları hızla azalmaktadır.

Dünya ayakkabı ithalatçısı ülkeler incelendiğinde ise 2008 yılı itibariyle dünya ayakkabı ithalatında %21 paya sahip ABD ilk sırada yer almaktadır. Ardından %7 ile Almanya, %6 ile

Fransa ve İtalya sıralanmaktadır. Bu ülkelerin ardından, İngiltere, Hong Kong, Japonya, Rusya, Belçika ve İspanya ilk 10 ithalatçı ülke arasında görülmektedir. Bu ilk 10 ülke dünya genel ithalatının %64'ünü karşılamaktadır. Türkiye'nin ise dünya genelinde ithalat payı ise 2008 yılında %0,7 olup ülkeler sıralamasında 27. sıradadır.

Dünya Ayakkabı İthalatında İlk 10 Ülke ((Bin ABD Dolar)

Ülkeler	2004	2005	2006	2007	2008
Genel Toplam	66.393.364	73.370.312	79.921.504	88.015.232	96.614.640
ABD	17.403.244	18.906.886	20.199.992	20.404.470	20.502.444
Almanya	5.020.416	5.564.553	5.962.208	6.377.277	7.005.895
Fransa	4.464.956	4.734.935	5.010.567	5.719.759	5.947.426
İtalya	4.264.967	4.586.064	5.118.679	5.556.900	5.909.715
İngiltere	4.574.475	4.768.092	5.033.176	5.371.543	5.281.003
Hong Kong	4.959.735	5.384.587	5.249.184	5.136.063	5.207.436
Japonya	3.260.196	3.582.377	3.820.571	4.096.788	4.457.032
Rusya Federasyonu	307.395	572.168	1.171.628	2.143.054	2.954.241
Belçika	1.821.141	2.011.511	2.076.307	2.570.051	2.925.672
İspanya	1.542.569	1.854.644	2.170.970	2.520.341	2.509.105

(Kaynak : IT C, Comtrade Statistics)

Dünya ayakkabı ihracatında ise %30'luk ihracat payı ile Çin en büyük ihracatçı ülke konumundadır. Ardından %12 ihracat payı ile İtalya ve %7 ihracat payı ile Vietnam sıralanmaktadır. İlk 10 ihracatçı ülkenin dünya genel toplamındaki payı ise %76'dır. Türkiye'nin ise 2008 yılında dünya ihracatındaki payı ise %0,3 olup ülkeler sıralamasında 23. sıradadır.

Dünya Ayakkabı İhracatında İlk 10 Ülke ((Bin ABD Dolar)

Ülkeler	2004	2005	2006	2007	2008
Genel Toplam	59.915.240	66.556.196	73.274.824	82.203.192	91.613.680
Çin	15.202.613	19.052.504	21.813.376	25.305.588	29.649.896
İtalya	9.306.159	9.138.428	9.820.190	11.011.374	11.383.657
Vietnam	2.725.752	3.078.616	3.654.750	4.076.199	6.857.160
Hong Kong	5.698.292	6.144.490	6.024.211	5.962.447	5.980.830
Almanya	2.249.018	2.530.348	2.856.430	3.271.395	3.907.066
Belçika	1.940.964	2.522.321	2.974.277	3.396.171	3.703.291
Hollanda	1.365.895	1.525.036	1.607.206	1.842.887	2.164.217
Fransa	1.476.242	1.517.628	1.677.839	1.984.034	2.142.325
İspanya	2.321.866	2.189.177	2.308.977	2.626.815	2.029.042
Brezilya	1.903.813	1.984.458	1.966.586	2.038.057	2.025.176

(Kaynak : IT C, Comtrade Statistics)

ADANA İLİ AYAKKABICILIK SEKTÖRÜ

Sektörün dış ticareti;

2004 yılından itibaren ihracat yönünde bir ağırlık göstermekteyken 2009 yılında ithalatın ağırlığının daha fazla olduğu görülmüştür. 2009 yılında ithalatta 2 kat artış yaşanmışken ihracatta 3 kat azalış gerçekleşmiştir.

Adana İli Ayakkabıcılık Dış Ticareti ABD Dolar

Yıllar	İthalat	İhracat	Dış Ticaret
2004	349.196	426.965	77.769
2005	298.175	997.459	699.284
2006	489.660	1.037.381	547.721
2007	487.357	1.095.671	608.314
2008	331.510	1.126.615	795.105
2009	773.630	373.200	-400.430

Kaynak :İhracatçı Birlikleri-TÜİK

İhracat;

2007 yılında 22 ülkeye ihracat yapılırken 2008 yılında 19 ve 2009 yılında da 15 ülkeye düşmüştür. İhracat yapılan ülkelerin sıralamalarına bakıldığında da 2009 yılında en fazla ihracat yapılan ülkenin Irak olduğu görülmektedir. Bu ülkeye yapılan ihracat toplam ayakkabı ihracatının %40'ına karşılık gelmektedir. Ardından Romanya, Almanya, KKTC ve Türkmenistan ülkeleri sıralanmaktadır. Son üç yıllık ihracat toplamlarına bakıldığında ise ayakkabı sektörüne ihracat yapılan ülkelerin sırasıyla Romanya, Irak, İsrail, Yunanistan, KKTC, Almanya, Hırvatistan, Kırgızistan, Kazakistan ve İngiltere ilk 10 ülke olarak sıralanmaktadır. Romanya son üç yıl ihracat toplamında ihracattan aldığı %46'lık pay ile en önemli Pazar olarak görülmektedir. Ardından %17'lik pay ile Irak ve %14'lük pay ile İsrail sıralanmaktadır.

Adana İlinden Ayakkabı İhracatı Yapılan İlk 5 Ülke Sıralaması

Sıra	Ülke	2008	Ülke	2009
1	Romanya	514.231	Irak	151.112
2	İsrail	202.106	Romanya	135.243
3	Irak	155.018	Almanya	28.598
4	KKTC	69.229	KKTC	20.795
5	Hırvatistan	57.271	Türkmenistan	12.040

Kaynak :İhracatçı Birlikleri

İthalat;

Ayakkabı ithalatı yapılan Ülkeler incelendiğinde de 2007 yılında 19 ülkeden ayakkabı ithalatı gerçekleşmiş olup 2008 yılında 13 ve 2009 yılında da 15 ülkeden ayakkabı ithalatı gerçekleşmiştir. İthalat yapılan ülkelerin sıralamasında da 2009 yılında en fazla ithalat yapılan ülkenin Hindistan olduğu görülmektedir. Adana ilinin toplam ayakkabı ithalatının %47'si bu ülkeden gerçekleşmiş olup ardından %17 pay ile Çin sıralanmakta ve bu ülkeleri Romanya, Vietnam ve Endonezya takip etmektedir. Özellikle 2005 yılından 2008 yılına kadar ayakkabı ithalatında Çin ilk sıralarda yer almaktayken 2009 yılında Hindistan, Çin'i üçe katlayarak ayakkabı ithalatında ilk sırada yer almıştır. Ağırlıklı olarak ayakkabı ithalatı Uzak Doğu ülkelerinden yapılmaktadır. Bunun yanında son beş yılda İtalya'nın Adana ayakkabı ithalatında önemli bir paya sahipken 2009 yılında oldukça gerilerde kalmış ve yerini Uzak Doğu ülkelerine bırakmıştır. Özellikle İtalya'nın son beş yıl ithalat ortalaması 37 bin dolardan 2009 yılında 10 bin dolara kadar gerilemiştir.

Adana İli Ayakkabıcılık İthalatında İlk 5 Ülke Sıralaması

Sıra	Ülkeler	2008	Ülkeler	2009
1	Çin	172.645	Hindistan	365.661
2	Vietnam	46.834	Çin	133.948
3	İtalya	26.302	Vietnam	81.128
4	Endonezya	25.792	Endonezya	60.932
5	Bulgaristan	25.421	Romanya	49.190

Kaynak TÜİK

Sektörün Genel Durumu;

İlimizde ayakkabıcılık sektörünün durum değerlendirmesi yapılabilmesi amacıyla Adana ilinde sektöre yönelik anket çalışması yapılmıştır. Çalışmada hem sektöre ait bilgiler alınmış bunun yanında MEKSA Vakfı ve Adana Ticaret Odası işbirliği ile sektörde ihtiyaç duyulan alanlarda nitelikli işgücünü kazandırmak amacıyla eğitim verilmesi planlanmıştır.

Bu kapsamda öncelikli olarak Odalara Kayıtlı ayakkabıcılık sektöründe faaliyet gösteren üye sayılarına ulaşılmıştır. Üyeler Esnaf Sicili, Adana Ticaret Odası ve Adana Sanayi Odası'nda kayıtlı olanlar üzerinden tarama yapılmıştır. Adana Ticaret Odası'na kayıt yaptıran üyeler büyük ölçekte imalatçılar veya ticaretle uğraşanlar, Adana Sanayi Odasında ise yalnızca imalat yapan firmalar ve Esnaf Odasında da küçük ölçekte imalatçı, ticaretle uğraşan veya tamir bakım ile uğraşan firmalar bulunmaktadır. Ancak üyelerin her üç Odaya da kayıtlı olma ihtimalleri de dikkate alınmıştır.

Buna göre;

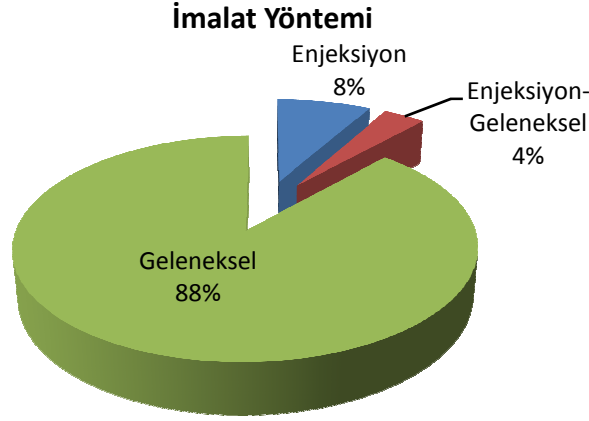
Esnaf siciline kayıtlı ayakkabıcılık sektöründe faaliyet gösteren firma sayısı 623 olup bunun yaklaşık %20'sinin imalatçı durumunda olduğu ve geri kalan üyelerin ise ticaret veya tamir işi ile uğraştığı Ayakkabıcılar Odası'na bildirilmiştir. Ancak esnaf sicili üye listesi daha çok küçük ölçekli işletmeler ile tamir atölyelerini kapsadığından firma seçiminde kullanılmamış yalnızca imalatçıların yoğun olduğu Sarıyakup Mahallesi taranmış ve esnaf siciline kayıtlı imalatçı firmalara da bu şekilde ulaşılmıştır. Adana Ticaret Odasına kayıtlı üye sayısı ise 249 olup bunlardan üyeliği askıda olmayıp faal olanların sayısı 147'dir. Ancak anket çalışması için faal üyeler arasından adresi doğru olan aktif üyeler seçilmiş olup 126 üyeye anket çalışması uygulanmıştır. Adana Sanayi Odasına kayıtlı olanların sayısı ise 14 olup bu üyelerin 2 sinin odamıza üye olmadığı diğer 12 üyenin hem ATO hem de ASO'ya kayıtlı olduğu tespit edilmiş ve bu 2 üye ile birlikte toplam 128 üye öncelikli olarak direk adresine gidilerek anket çalışması yapılmıştır. Ardından özellikle ticaretin yanında İmalatçı firmaların da yoğunlaştığı Sarıyakup Mahallesi civarındaki firmalara da tek tek gidilerek çalışma için toplam 200 firma üzerinde saha çalışması yapılmıştır. Yapılan çalışmada imalatçı firmaların tamamına ulaşıldığı düşünülmektedir.

Anket sonucunda, firmaların %56'sının imalatçı, %38'nin perakendeci, %5'inin toptancı ve %1'inin toptan ve perakendeci olduğu tespit edilmiştir. İmalatçı firmalar dışındaki ticaretle uğraşan firmalar Adana Ticaret Odası aktif üye listesindeki tüm firmalardır. Esnaf Sicili kayıtlarında da yaklaşık 110 civarında imalatçı olduğu varsayıldığında çalışmada imalatçıların tamamına ulaşıldığı tahmin edilmektedir.

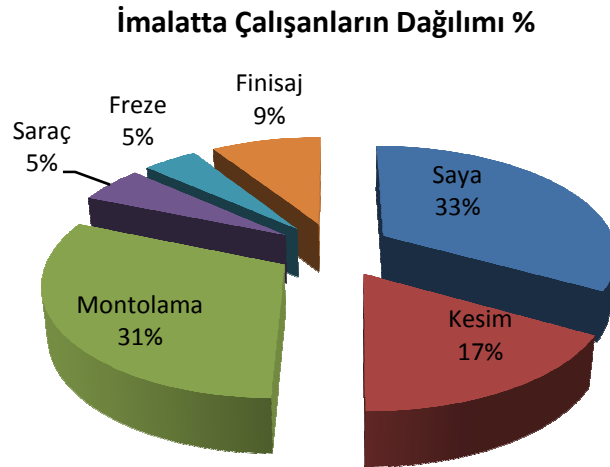
Satışların dağılımında firmaların %91'i satışlarını yalnızca yurtiçine yapmakta, %9'u da hem yurt içi hem de yurt dışına satış yapmaktadır. Zaten ihracat verilerine bakıldığında da ihracatın çok fazla olmadığı görülmektedir. Türkiye toplam ayakkabı ihracatının son 5 yıllık dönemi incelendiğinde de 2005 yılında Adana'nın Türkiye toplam ayakkabı ihracatı içindeki

payı %0,5 iken 2009'da bu oran %0,1e inmiştir. Satışlar ağırlıklı yurt içi dağılım göstermektedir.

Sektörün imalat şekli ise; firmaların %88'inin geleneksel yöntemle imalat yaptığı, %4'ünün enjeksiyon ve geleneksel yöntemin ikisinin de kullanarak imalat yaptığı ve %8'ininde yalnızca enjeksiyon yöntemle imalat yaptığı tespit edilmiştir.

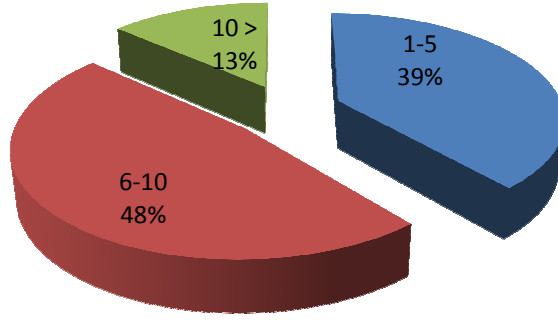
İmalat aşamasında istihdamın dağılımı incelendiğinde; çalışanların %33'ünün sayada, %31'nin ise montolamada ağırlıklı olarak istihdam edildiği tespit edilmiştir. Ardından %17 ile kesim ve %9 ile finisaj alanlarında istihdam sıralanmaktadır.

Mesleki deneyimlerinde; imalatta aşamasında istihdam edilen çalışanların %88'nin ustalık-kalfalık-çıraklık gibi mesleki belgelerinin olmadığı, %22'nin ise bu belgelerden en az bir tanesine sahip olduğu tespit edilmiştir.

İmalatta kullanılan makinelerin yaş aralıklarına bakıldığında ise; imalatçıların %48'nin 6 ila 10 yaş arasında makinelere sahip olduğu, %39'nun 1 ila 5 yaş aralığında makinelere sahip olduğu ve %13'ünde 10 yaş üzeri makinelere sahip olduğu görülmüştür.

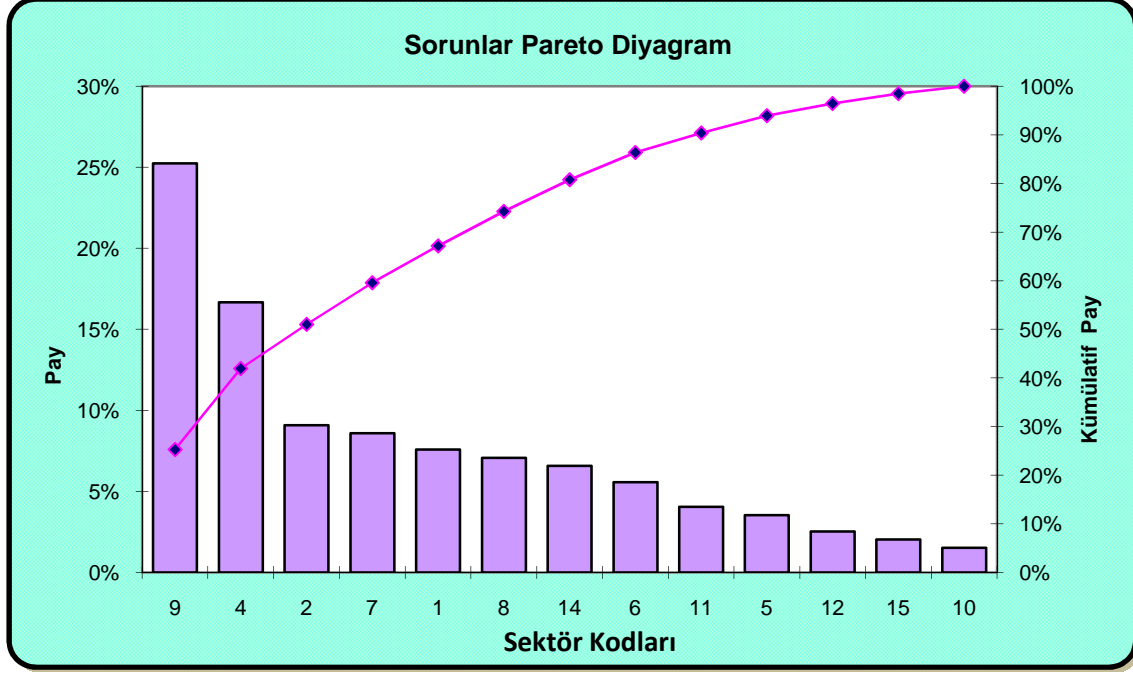
İmalattaki Makinelerin Yaşı

Sektörün sorunları değerlendirildiğinde ise; firmaların vermiş oldukları cevaplar kodlanarak pareto grafiğinde analiz edilmiştir. Grafikte çıkan sonuca göre sorunların en temelini satış olmaması ve ardından ayakkabıcılar sitesinin olmaması oluşturmaktadır. Özellikle satış olmaması piyasadaki durgunluğa işaret etmekte olup yaşanmakta olan ekonomik krizde bunda etkisi olduğu düşünülmektedir. Bunun yanında nakit sıkıntısı ve alım gücünün düşmesi de yine ekonomik krizin yarattığı sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kod	Sorunlar	% Dağılım
9	Satış yapamıyoruz / iş yok	24,9
4	Ayakkabıcılar sitesinin olmaması	16,4
2	Nakit sıkıntısı / finansman	9,0
7	Alım gücü düşük / ekonomik kriz	8,5
1	Çin mallarının satışa sunulması	7,5
8	Çalışan sıkıntısı / yeni eleman yetişmiyor / kalifiye işçi yok	7,0
14	Pazar ve müşteri sorunu	6,5
6	Sorun yok	5,5
11	Maliyetler yüksek / hammadde pahalı / vergiler yüksek / giderler yüksek karlılık oranı düşük	4,0
5	Tahsilat sıkıntısı	3,5
12	Fiyatlardaki dengesizlik / indirim oranları sorun yaratıyor	2,5
15	İşin sezonluk olması	2,0
10	Seyyar satıcılar	1,5
13	Kalite düşük / bilen bilmeyen bu işi yapıyor	1,0
3	Teşvik & destek olmaması	0,5

KOMİTE GÖRÜŞÜ:

Çalışmada Adana Ticaret Odası Ayakkabı Ve Saraciye Eşyası İmalatçıları İle Tacirleri Meslek Komitesince yapılan değerlendirmede sektörün analizlerde çıkan genel ekonomik sıkıntılarının bilindiğini ancak gündemdeki en önemli önceliğin ayakkabıcılık sanayi sitesinin bir türlü kurulamaması ile sektörde yaşanan eğitilmiş iş gücü sorununun çözülmemesi olduğu vurgulanmıştır.

Özellikle sektörün imalattaki risk durumu dikkate alındığında şehir merkezinde imalatçıların yoğun olarak bulunduğu Sarıyakup mahallesinin dar sokaklarında patlayıcı özelliğe sahip ham maddelerle yapılan imalatta yaşanacak olumsuz bir durum bölgenin tamamının yok olması tehlikesinden dolayı can ve mal kayıpları ile sonuçlanmasına yol açabileceği vurgulanmaktadır.

Diğer yandan imalat yapılan işletmelerin sokakların dar olması nedeniyle yapmak istedikleri yatırımları bir türlü yapamadıkları ve bu nedenle çalışanlarının zor şartlarda çalışma zorunda kaldıklarını, insani değerler açısından bu şartların iyileştirilmesi için bir an evvel ayakkabıcılık sitesinin kurulmasının şart olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu sitenin kurulması için komite tarafından Büyükşehir Belediyesi ile görüşmeler yapılmış ancak her hangi bir sonuç alınamamıştır. Söz konusu sitenin gerek güvenlik gerekçesiyle gerekse çalışanların koşullarının iyileştirilmesi nedeniyle bir an evvel kurulabilmesi için Adana Valiliğince destek beklendiği Ayakkabı Ve Saraciye Eşyası İmalatçıları İle Tacirleri Meslek Komitesi tarafından talep edilmektedir.

Diğer yandan ayakkabıcılık sitesi kurulması ihtiyacının yanında sektörde eğitilmiş iş gücü bulunamaması da sektörün diğer bir öncelikli sorunu olduğunu vurgulayan Meslek Komitesi, özellikle imalatın en önemli aşaması olan saya konusunda yetişmiş iş gücü bulmakta sıkıntı yaşandığı ve sektörün bu nedenle yetişmiş iş gücü eksikliği olduğunu belirtmişlerdir. Bu kapsamda düşünüldüğünde ayakkabıcılık sanayi sitesinin kurulması da sektörde büyümeyi hızlandıracağı ve dolayısıyla yeni istihdam alanlarının oluşacağı ve bu nedenle sektörün eğitilmiş iş gücü ihtiyacının da artacağı Ayakkabı Ve Saraciye Eşyası İmalatçıları İle Tacirleri Meslek Komitesince değerlendirilmiştir.

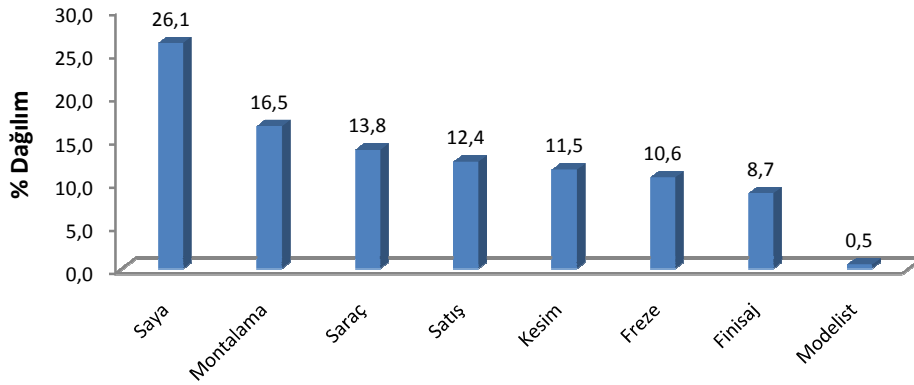
Eğitim İhtiyacının Belirlenmesi;

Anket çalışmasının sektörün genel durumunun görülmesi amacının yanında eğitim ihtiyacını ve eğitim talep eden firmaları da belirlemektir. Bu kapsamda öncelikli olarak sektördeki iş gücü dağılımını incelenmiş olup ardından hangi alanlarda eğitim talebinin geldiği ve hangi alanlarda firmaların eleman açığının olduğu araştırılmıştır. Ayrıca sektöre eleman alınırken aranan niteliklerde anket sonucunda ortaya konulmuş olup, raporun ilerleyen bölümlerinde değerlendirilmiştir.

İstihdamın dağılımı incelendiğinde ise; %70'inin imalat sektöründe yoğunlaştığı, %15'inin imalat-satış ve %15'nin de yalnızca satış alanında istihdam edildiği grlmştir. Sektörün imalattaki çalışanların yoğunluğu dikkate alındığında da sektörün emeğe dayalı istihdama ihtiyaç duyulan bir sektör olduğu görülmektedir. Bu nedenle sektörde eğitimli iş gücü büyük önem arz etmektedir.

Yapılan çalışmada da ankete katılan firmaların tamamı eğitim talebinde bulunmuştur. Eğitim talebinin sektördeki alanları incelendiğinde de;

Çalışma Alanlarına Göre Eğitim Talebinin Dağılımı %

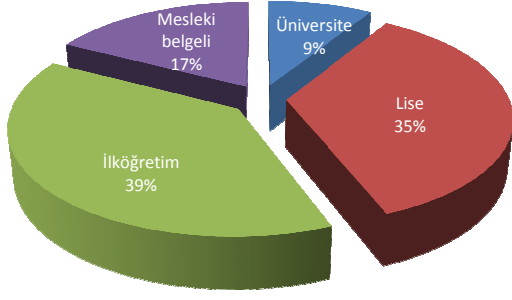

Görüldüğü gibi eğitim talebi imalat sektöründen saya, montalama ve saraa bölümleri üzerinde yoğunlaştığı bunun dışında da perakende sektöründen de satış üzerine talep olduğu tespit edilmiştir. Ancak özellikle saya aşamasında %26 oranında eğitim talebinin olması bu imalat aşamasının önemini ve eğitimli işgücü eksiliğinin olduğunu ortaya koymaktadır.

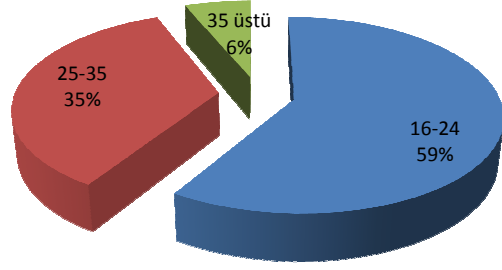
Bunun yanında istihdam açığı olan firmalarda tespit edilmiş olup ankete katılan firmaların %22'sinin istihdam açığı olduğu grlmştir.

Sektörde eleman seçiminde aranan özellikler arasından eğitim durumu, yaş ve deneyim durumu sorulmuş olup firmaların tamamının deneyim şartını aradığı bunun yanında istihdam edilecek personelin ağırlıklı olarak ilköğretim ve lise mezunu olmasının da yeterli olabileceği belirtilmiştir. Burada deneyim şartının ilk öncelik olduğu düşünüldüğünde eğitim şartını ikinci koşul olarak görülmektedir. Aranan elemanlarda yaş düzeyinin de 16-24 yaş aralığı ağırlıklı olarak tercih edilen yaş grubu olarak grlmştir.

Elemen Ararken Eğitim Durumu % Dağılımı

Yaş Durumu

Diğer yandan özellikle sektörün satış bölümü için eleman seçiminde ise deneyimin yanında tercih edilecek elemanın diksiyonunun ve iletişiminin iyi olmasının gerektiği belirtilmiştir.